

FÖRSVARETS

FORUM

nr 7 • 2012

Försvarmaktens personaltidning

TILL SJÖSS MED HMS BELOS

MÖT NYE GD • GRUNKURS I PSYOPS • MUSIKALISKT BESÖK I AFGHANISTAN

INNEHÅLL

Fokus: Nytt om din karriär.....	5 - 7
På kurs med Psyops	8 - 9
Musik på campen	10 - 11
Ny omvärldsanalys	12 - 13
Riksdagsbesök	14 - 15
Jobbet: Mer än bara dyka.....	16 - 17
Skyddsombudet förebygger	22 - 23

FÖRSTASIDAN

Mikael Godrén är dykare
på HMS Belos

FOTO: MAGNUS
LINDSTEDT/FÖRSTA
UBÅTSFLOTTILJEN

REDAKTIONEN

Försvarets personaltidning finns även på
www.forsvarsmakten.se och email.

kontakt: ff-red@mil.se

telefon: 08-788 88 88 (Informationsstaben)

ansvarig utgivare

ERIK LAGERSTEN, informationsdirektör

redaktör detta nummer

LENA PARKVALL

Försvarets informationsstab

formgivare

INGELA BERGSTRÖM

FMLOG, APSA, Grafisk produktion, Stockholm

Redaktionen förbehåller sig rätten att bearbeta
inkommet material. Enskilda artiklar ger inte nöd-
vändigtvis uttryck för Försvarets officiella
ståndpunkt. För ej beställt materiel ansvaras ej.
ISSN 1100-8245

Nästa manusstopp: 1 november 2012

Beräknad utgivningsdag: 23 november 2012

◆ Läs mer på www.forsvarsmakten.se

◆ Läs mer på intranätet email

Tryckt hos Elanders Sverige AB

En höst i förändring

Hösten är här, vare sig man vill det eller ej. För Försvarets del har den varit hektisk. Vi har genom omstruktureringen tagit ett stort kliv in i den nya organisationen. En organisation som sätter insatsförbanden i fokus. 57 medarbetare – främst civila – har blivit övertaliga, andra har exempelvis tvingats till svåra beslut i frågan om att flytta eller inte. Det har varit en omvälvande tid för oss alla. Men omstruktureringen kunde inte vänta – den behövde genomföras nu. Nu går vi vidare, bland annat med en översyn av lönerna för våra soldater och sjömän och rekrytering till vissa av de vakanser som uppstått.

En del av er har hunnit se den video som vi nyligen skickade ut till förbanden och den kortversion vi publicerade på nätet. Där förklarar jag mer ingående mina tankar kring omstruktureringen och vår långsiktiga ekonomi, en fråga som även den är oerhört angelägen. Gå gärna in på forsvarsmakten.se och titta på filmen. I samband med publiceringen bad jag er medarbetare skicka in frågor. Ett urval av frågorna och svaren finns på email och forsvarsmakten.se. Tack för ert engagemang! Jag hoppas att den här dialogen kan fortsätta.

Vi har fått en ny generaldirektör och ställföreträdande chef för Försvarets makten. Den första oktober började Peter Sandwall sitt arbete. Jag är övertygad om att Peter kommer att göra ett bra jobb – han har arbetat flera år på finansdepartementet med frågor som rör vår verksamhet och har således god kännedom om Försvarets makten. Genom besök och resor där han träffar er i personalen kommer han få ännu djupare kunskaper om allt det vi gör.

En annan källa till kunskap är Försvarets forum. I det här numret möter ni Försvarets beredningens ordförande Cecilia Widegren (m) som talar om förändringarna i vår omvärld, förändringar som berör oss alla. Så går vi på djupet, både med FM-vind och med Första ubåtsflottiljen.

I videon jag nämnde nyss sa jag att jag tycker att ni alla gör ett fantastiskt jobb. Det tål att upprepas. Liksom att det är tillsammans som vi bygger Försvarets makten. Känn stolthet över det ni gör – hemma och borta! Och ta hand om varandra i höstmörkret!

Sverker Göranson
Överbefälhavare

Peter Sandwall ny generaldirektör

Den 1 oktober tillträdde Peter Sandwall som Försvarsmaktens nya generaldirektör. Han har lång erfarenhet i den centrala statsförvaltningen och har tjänstgjort som reservofficer i marinen. Peter Sandwall är 49 år gammal och hoppas att hans erfarenhet från Regeringskansliet ska gagna Försvarsmakten.

Ett av den nya generaldirektörens starkaste minnen från tiden i flottan är ubåtsjakterna. Innan han lämnade Försvarsmakten utbildade han kadetter i navigation och var fartygschef på en minsvepare. Och där larmades han ut för flera skarpa uppdrag.

- Ubåtsjakterna under 80-talet är det mest spännande i min karriär - hittills, skyndar han sig att tillägga.

Han har tjänstgjort som departementsråd i Regeringskansliet och kommer närmast från en tjänst som enhetschef på budgetavdelningen i Finansdepartementet. Där har han bland annat haft ansvar för områdena rättsväsendet, migration, bistånd samt försvar och samhällets krisberedskap. Mellan 2006 och 2010 ansvarade han för EU-budgeten.

- Jag har jobbat med flera av våra största myndigheter och har femton års erfarenhet av politikutformning i den centrala statsförvaltningen. Det har

handlat mycket om ekonomi, budget och förändringsarbete och jag hoppas och tror att det kan komma Försvarsmakten till nytta, säger Peter Sandwall.

Som nytillträd generaldirektör vill han lära känna organisationen och människorna i den.

- Gott ledarskap grundas på god kunskap om organisationen och medarbetarna. Min tid nu i början kommer mycket att handla om det. Mer allmänt är min uppgift att tillsammans med ÖB och den övriga försvarsmaktsledningen lotsa myndigheten genom den stora förändringsprocessen vi är inne i. Det är ett stort och viktigt arbete, som jag ser fram emot, säger Peter Sandwall.

I samma veva som Peter Sandwall blev tillfrågad om att bli ny generaldirektör såg han stora affischer på stan, från Försvarsmaktens pågående externa rekryteringskampanj.

- Det var lite roligt att det vid samma

tillfälle, som jag tillfrågades om jobbet, hängde stora affischer på stan med budskap om att försvarsmaktsanställda tar ansvar för sådant som inte någon annan tar ansvar för. Det är klart att jag vill vara med i en sådan organisation.

Om du var tvungen att välja mellan båt eller flyg, vilket skulle du välja?

- Oj, svår fråga. Jag har ett flygcertifikat faktiskt, och 2004 kom jag fyra i ett världsmästerskap i segling. Svaret får nog bli att båda är väldigt kul.

TEXT OCH FOTO: SUVITA BALLCHAND/INFOS

FAKTA

Familj: Gift med Pernilla. Tillsammans har de två söner, 15 och 12 år gamla. Hela familjen gillar att dyka.

Bor: Bromma i västra Stockholm.

Fritid: Fotbollstränare för den yngste sonens fotbollslag, Brommapojkarna.

Topp tio blev etta – A 9 är bäst i Sverige

Det var en tuff tävling som väntade lagen från hela Sverige som gjorde upp om platserna på prispallen i Försvarsmaktsmästerskap i patrulltävlan i Karlsborg i september.

Att ta det lugnt till en början och vinna orienteringen var planen för laget från A 9, och det var först när de lämnade de sista momenten på natten de förstod att de kunde vinna.

– Vi trodde topp tio innan vi åkte iväg. Vi visste att vi var löpstarka och taktiken var att ta det lugnt och ägna några extra minuter på vägval under orienteringen, sa Niklas Collin, patrullchef för A 9.

Tävlingen är en mix av moment under ett dygn för att urskilja bästa patrullen, laget. Tävlingen som arrangerades av Livregementets husarer var noga förberedd och en röd tråd av verklighetsförankring genomsyrade allt. Till exempel fick patrullerna kasta handgranat inomhus, släpa figuranter till en bår och orientera i ett rökfyllt rum med sin skyddsmask innan skjutningen tog vid. Självklart med masken på.

När natten tog vid var det dags för orientering, nattskjutning och snabbmarch. Jaktstarten innebär att patruller-

na startar i den ordning och med tidsförskjutning i förhållande till de poäng de hade samlat på sig under dagens moment. Först ut var patrullen från A 9 tätt följda av ett lag från Skyddscentrum.

Efter sista stationen förstod laget från A 9 att de hade cirka 25 minuters försprång.

– När vi gick ut efter orienteringen så började vi förstå att det borde gå vägen för oss. När vi bar minor på sista stationen så förstod vi att vi låg bra till, sa Niklas Collin, patrullchef.

A 9 vann FMM Patrull för yrkesofficerare. 31 minuter före tvåan, förra årets vinnare Helikopterflottiljen. I soldatklassen vann MHS Karlberg även där följt av A 9. Värt att nämna är att soldatlaget från Karlberg hade deltagare från både armé, marin och flyg.

Totalt deltog 28 patruller från hela Sverige.

TEXT OCH FOTO: RONNIE HAMMAR/
LIVREGEMENTETS HUSARER K 3

Vinnare från A9, Lt Niklas Collin, Fk Erik Oscarsson, Fk Nils Innala och FK Alicia Alkert med ÖB vandringspris.

Karriär efter omstruktureringen

I samband med omstruktureringen aktualiserades frågor kring yrkesofficerars fortsatta möjligheter till kompetens- och karriärutveckling, beroende på placering. Michael Larm på personalstaben reder ut vilka interna bestämmelser som finns.

I Försvarsmaktens personalförsörjningsinstruktion, FM PersI, som fastställdes den 1 oktober, regleras den nya principen för personalrörlighet som innebär att medarbetare själva ska vara delaktiga i sin kompetensutveckling och sina karriärval. Här finns också principer för lönebildning och mycket annat. Kommendörkapten Michael Larm på Personalstaben har varit sammanhållande redaktör.

– Instruktionen är avsevärt utökad jämfört med tidigare version och innehåller många nyheter. Mycket är anpassat till det tillgängliga försvar som Försvarsmakten håller på att förändras mot, säger han.

Versamhetsnyttan betonas

En nyhet är hur befordran ska gå till för militär personal. I normalfallet måste officerare ha haft sin tjänstegrad i minst två år innan de kan befordras till en högre tjänstegrad. För specialistofficerare är det fyra år och för gruppbefäl, soldater och sjömän ett år. Vem som beviljas att gå kurser och utbildningar är också tydligare reglerat. Fokus ska ligga på verksamhetsnyttan och därför ska kursen svara mot innehavd befattning eller en befattning som man är planerad mot. Begreppet nivåhöjande utbildning är borta sedan flera år säger Michael Larm.

– Till exempel blir en officer inte längre automatiskt överstelöjtnant eller kommendörkapten på examensdagen om han eller hon går högre stabsofficersutbildning, HSU. Det blir de först när de går in på en OF 4-befattning, säger han.

När medarbetaren kompetens ska värderas mot befattningens krav lyfts också den reella kompetensen fram. Det vill säga, i exemplet med OF 4, att trots att genomförd HSU är ett krav, kan kanske erfarenheter och annan utbildning värderas som likvärdigt. Rutiner för hur reell kompetens ska valideras finns också beskrivet i FM PersI.

Nytt jobb – anpassad lön

Vilka möjligheter till karriärutveckling finns då för en officer som placerats på en specialistofficersbefattning? Michael Larm säger att om personen inte söker och får en officersbefattning, så utvecklas han eller hon fortsättningsvis inom sin yrkeskunskap som specialistofficer. Om personen söker en annan specialistofficersbefattning kan tillsättningen i vissa fall vara villkorad av att individen byter tjänstegrad – till exempel vid tillsättning av OR 9-befattningar. Ny lön sätts också utifrån den nya befattningen.

– Man måste skilja på om personen själv söker en ledig befattning eller blir placerad enligt ett så kallat arbetsledningsbeslut. Det var det senare som tillämpades vid omstruktureringen – och det innebär att officeren får behålla sin tjänstegrad, och bibehålla sin lön även om lönenivån för befattningen ligger lägre. När årets omstrukturering är klar ska dock arbetsledningsbeslut endast användas i undantagsfall, säger Michael Larm.

Beslutet kvarstår om frivillig omgallering i innehavd befattning och vid arbetsledningsbeslut. Det upprepade chefen för Ledningsstaben Jan Salestrand senast vid ÖB:s chefsmöte i september. Ingen är inlåst utan det är fortfarande öppet att söka lediga officersjobb, var hans budskap.

FM PersI finns på emil/HR-portalerna under Arbeta med HR – styrande dokument.

TEXT: KRISTINA ÅSTRAND BOHMAN/INFOS
FOTO: JOHAN LUNDAHL/COMBAT CAMERA

På väg mot en balanserad personalförsörjning

Nu påbörjar Försvarmakten införandet av nya principer för intern tillsättning av tjänster. Införandet ska vara helt klart 1 januari 2014. Bemanningsplanering med tidsbegränsad placering ersätts till största delen med utlysning av lediga tjänster som tillsätts utan sluttid.

Tanken är att göra Försvarmaktens medarbetare mer delaktiga i sin kompetensutveckling och sina karriärval. Ansvaret för att bemanna sin egen organisation ligger som tidigare hos chefen. Utvecklingssamtalet blir en

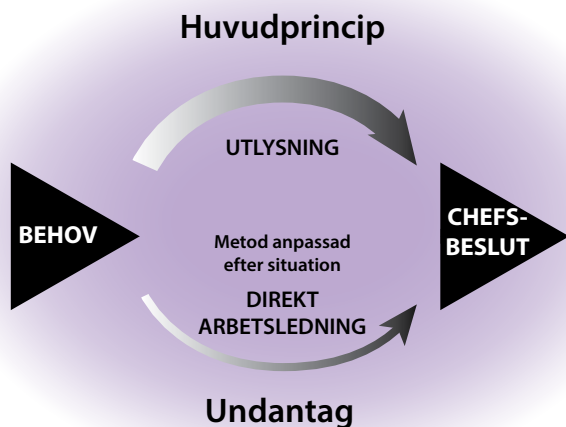
viktig utgångspunkt för både individen och organisationen, dels för att stimulera till utveckling och dels för att skapa rätt förväntningar om möjligheterna.

Syftet är att öka tillgängligheten till den kompetens som finns i Försvarmakten både kort- och långsiktigt. Ett mindre antal befattningar kommer att finnas som tidsbegränsade.

Den nya huvudprincipen för personalrörlighet har tagits fram under ledning av personalstaben i en arbetsgrupp bestående av ett antal HR-chefer, förbandschefer, bemanningssektionen på HR Centrum och representanter från arbetstagarorganisationerna.

– Det nya är att nästan alla lediga tjänster ska utlysas. Övergången till detta nya sätt att rekrytera kommer att vara succesiv, men senast den 1 januari 2014 ska vi ha lämnat våra tidigare metoder för bemanningsplanering där man som anställd kunde planeras in på en viss befattning. Nu får du själv möjlighet att söka det jobb du är intresserad av, säger Per-Olof Stålesjö, Försvarmaktens personaldirektör.

Möjlighet att påverka
En av utgångspunkterna för beslutet var

Försvarens personal får större möjlighet att välja vad man vill jobba med och var, säger Försvarens personaldirektör Per-Olof Stålesjö.

blivande medarbetares förväntningar på sin arbetsgivare. Undersökningar visar att målgruppen vill ta eget ansvar, utveckla sig och bestämma själva vad som är bra för dem i deras sociala sammanhang. Dessutom vill de bidra och göra det på ett sådant sätt att det passar in i en större helhet och ta ansvar för den gemensamma uppgiften. De nya principerna innebär att balansera både individens önskemål och vår verksamhet, och i vissa situationer innebär det att chefer fortfarande kommer behöva fatta arbetsledningsbeslut. Verksamhetens uppgifter och behov är alltså utgångspunkten för all personalutveckling, och för beslut om tillämpning av principerna.

Att söka jobb och skriva CV innebär en förändring för stora delar av Försvarens militära personal. För civilanställda är detta inget nytt.

– Det handlar om att vänja sig vid en ny situation, att själv ta ansvar för sin karriärutveckling i dialog med sin chef,

men också om att få större möjligheter att välja vad man vill jobba med och var, säger Per-Olof Stålesjö.

Chefen fattar besluten

Per-Olof Stålesjö har märkt av en viss oro i organisationen när det gäller de nya principerna. Får man som chef mindre inflytande över vilken personal som anställs och vilka tjänster som utlyses? Hur kommer hänsyn tas till mina tidigare erfarenheter?

– Det är cheferna som ska fatta besluten om att rekrytera och vem som får jobbet. De erfarenheter den sökande har ställs mot de krav som gäller för jobbet. Utöver de fastställda kraven avgör chefen vilka andra erfarenheter som är relevanta.

Förändringarna kring personalrörlighet kommer strax efter att Försvarens personal genomgått en omstrukturering, där alla placerades i sina befattningar utan sluttid av arbetsgiva-

ren. Per-Olof Stålesjö har full förståelse för att detta kan leda till funderingar.

– För att skapa enhetlighet i personalförsörjningen var metoden med placementsbeslut under omstruktureringen en förutsättning. Nu tar vi nästa steg, och går in i ett normalläge där de nya principerna träder i kraft efter hand. De nya principerna ger bättre förutsättningar för motiverade och engagerade medarbetare.

TEXT OCH FOTO: LENA PARKVALL/INFOS

FAKTA

Beslut om huvudprinciper för intern personalrörlighet fattades 2012-02-22 av chefen för ledningsstaben.

Plan för införande beslutades 2012-10-01 av personaldirektören.

Gammal krigskonst i ny form

Att påverka en motståndare med list framför våld är inte nytt. Tvärtom, i stort sett varje känd militärteoretiker understryker vikten av detta. Men det som är nytt och skiljer historiska exempel från dagens militära psykologiska operationer hörs på namnet – det är en integrerad del av militär operationsplanering och en naturlig del av den militära chefens verktygslåda.

Vi har besökt utbildningen där officerare får lära sig utnyttja det verktyget: grundkurs psykologiska operationer vid tionde psyopsförbandet i Enköping. Den är två veckor lång och finns sedan 2011 i Försvarets kurskatalog. Den riktar sig huvudsakli-

gen till arméofficerare inom förband som kan komma i kontakt med funktionen. Psyops är en stödjande funktion vilket gör det avgörande att personal vid alla förband vet vilken resurs de får tillfört och hur den bör användas.

– Man kan jämföra det med indirekt

eld, säger kapten Jonas Danielsson med bakgrund i artilleriet. Det är artilleriet som levererar effekten men varje förband måste ha eldledare som vet hur man ska nyttja funktionen.

Den första veckan varvas föreläsningar av specialister och officerare med

– Det som varit särskilt intressant är att de grundläggande metoderna verkligen fungerar och passar in i som pusselbit i en operation, säger major Gunnar Sjödin. På bilden arbetar en av grupperna med metoden för målgruppsanalys.

– Man kan jämföra det med indirekt eld, säger kapten Jonas Danielsson. Det är artilleriet som levererar effekten men varje förband måste ha eldledare som vet hur man ska nyttja funktionen.

praktiska moment. Den andra veckan avslutas utbildningen med en större övning där deltagarna använder alla kunskaper och färdigheter de lärt sig i planeringen av en större militär operation.

– Militär framgång nås sällan enbart med kommunikation utan gemensamt med andra militära verkansmedel, därför lär vi eleverna inte bara verktygen för psyops utan även hur de integreras i militär operationsplanering, säger kapten David Bergman som är kurschef.

Deltagarna får brottas med exempel hämtade ur verkligheten blandat med fiktiva exempel där

vetenskapliga metoder möter militära verkligheter. Vilka argument kan få en libysk legosoldat att lägga ned vapnen? Hur mäter du effekt i bergsområdena i Afghanistan? Hur får du underlag för att

bäst kunna stötta chefen i operationsplaneringen? Det kan ibland vara en riktig utmaning, inte minst när den kulturella distansen upplevs som stor.

– I kursupplägget ingår en översiktlig presentation av de psykologiska faktorer som driver alla människor. När grunden är lagd bygger vi vidare med alla de steg som utgör psyopsprocessen: målgruppsanalys, produktframtagning,

budskapsformulering och naturligtvis också mätning av effekt, säger Jenny Söderström. Hon tillhör förbandets analyspluton och är en av de specialister som medverkar som instruktörer.

En del som ofta glöms bort är motståndarens propaganda och hur den kan påverka våra operationer. Därför är propagandaanalys och kontrapropaganda naturliga inslag i utbildningen.

– Alla motståndare har någon som oss, därför är en viktig färdighet att kunna detektera och analysera en motståndares propaganda och föreslå motåtgärder, säger löjtnant Tony Pedersen som själv har skarp erfarenhet om det han undervisar.

Kursen ges för tillfället en gång per år och genomförs nästa gång under tidig höst 2013.

TEXT: MIKAEL FABEL/LED R

FOTO: JOHAN LUNDAHL/COMBAT CAMERA

Kapten David Bergman, kurschef.

Operation Flightmode:

Fältartisterna i Afghanistan

Hundratals soldathänder sträcker sig upp mot skyn. Från högtalarna ekar de första stroforna av Tommy Körbergs klassiker "Stad i ljus". Låtens text har fått en ny innebörd för många svenska soldater. Fältartisten Johannes Kotschy tar ton och får strax hjälp av publiken.

Vi befinner oss på Camp Northern Lights en afghansk sensommarkväll i september. Fältartisterna är på besök. De är som alltid efterlängta- de, det kan generationer av svenska soldater intyga sedan 1940-talets beredskap och framåt. Med ett fullspäckt program med musik och stand-up comedy ska de under en veckas tid turnera runt bland de olika svenska camperna i Afghanistan.

Barbro Lindqvist och Johannes Kotschy sätter sig ned i en av sofforna på Camp Northern Lights mäss. De ser något trötta

ut efter den långa resan från Sverige. Resten av fältartistgänget håller samtidigt på att rigga scenen med instrument, ljus och rökmaskin inför kvällens stora konsert. Johannes torkar svetten från pannan, för ute är det fortfarande runt +30 grader, trots att hösten är i antågande. Men inne på mässen finns det luftkonditionering. Det blir en kopp varmt kaffe ändå.

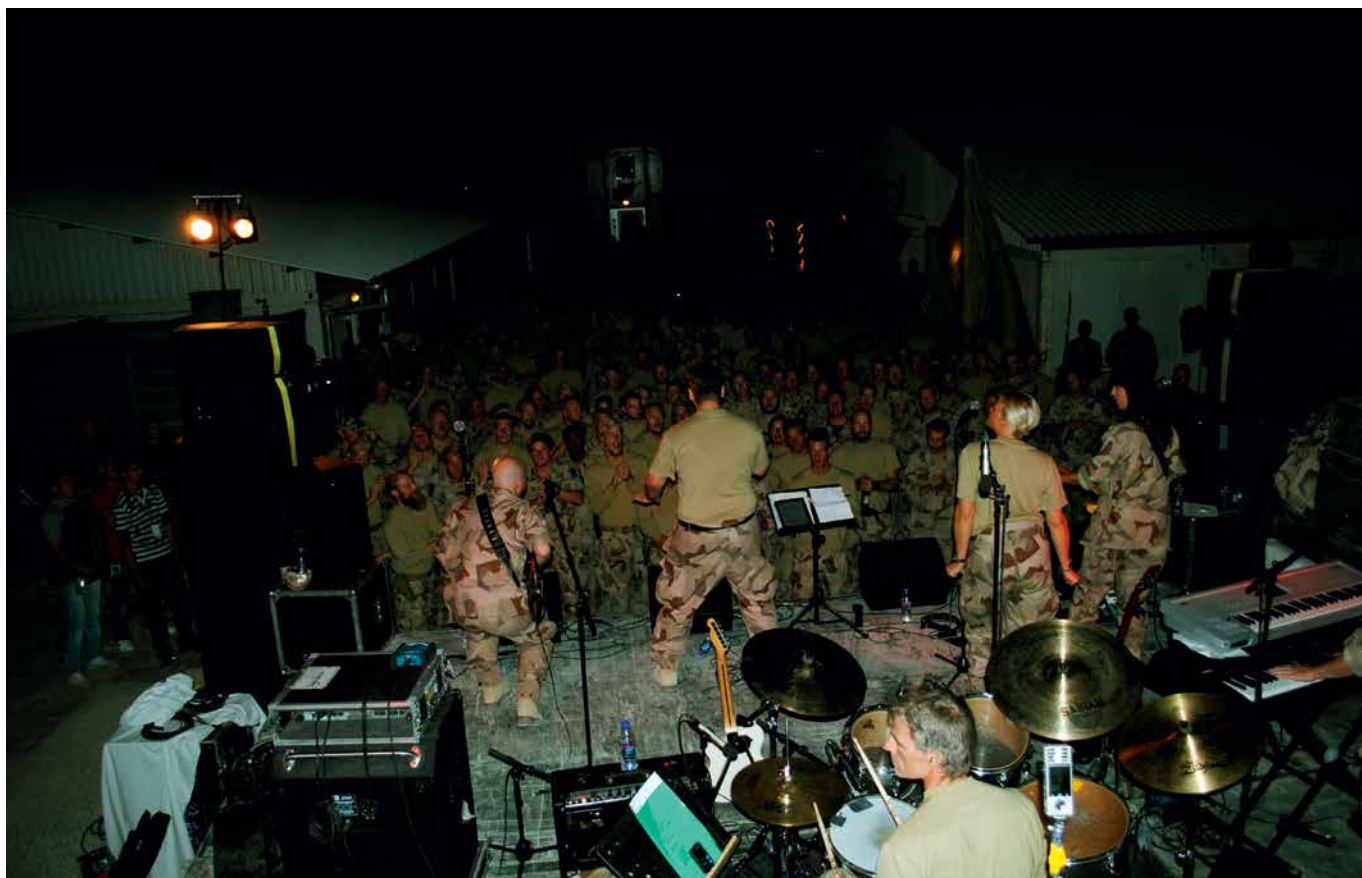
- Jag har många kolleger i musikbranschen som har talat varmt om sin tid som fältartister. Det lockade mig själv att

bli en, säger gitarristen Barbro Lindqvist som tidigare också varit i Kosovo och spelat.

Barbro berättar att hon under sin gedigna yrkeskarriär som musiker bland annat jobbat med artister som Thomas Ledin och Titiyo.

- Barbro är en av de bästa gitarristerna jag någonsin jobbat med. Vi har tur som får förmånen att jobba med henne här nere, säger Johannes Kotschy.

Det finns krav på vilka personer som kan engagera sig som fältartist. Man ska dels genomföra Försvarsutbildarnas

Fullt ös: Fältartisterna bjöd på ett späckt program med både röj och tillfälle till eftertanke i Afghanistan.

*"Min resa var mot solen långt bortom alla slutna rum.
Där allting är oändligt
och alla gränser har för evigt suddats ut. Jag ville se
mirakler och höra ord som föder liv. Bli buren av en styrka
som bara växer när jag anat mitt motiv..."*

Extrad ur Tommy Körbergs "Stad i ljus".

kurser i Höllviken och man ska vara yrkesaktiv i underhållningsbranschen. Under kursen i Höllviken utbildas artisterna i grundläggande soldatkunskaper. De får också tillfälle att genomföra fältkonserter inför elever ur andra kurser.

Ett jobb med traditioner

Men fältartisterna uppträder inte bara under militära insatser utomlands. En rad övningar hemma i Sverige har under årens lopp fått besök av artisterna. För att inte tala om beredskapstiden under andra världskriget. Dessutom medverkade en grupp fältartister under minnesstunden för offren som dog i tsunami-katastrofen i Thailand 2004.

Johannes Kotschy driver i vanliga fall ett eventbolag och jobbar som fri-

lansande sångare. Det är inte första gången han åker utomlands som fältartist.

- Det är en ynnest att få göra det här. Jag är otroligt imponerad över de människor som väljer att ge ett helt halvår av sin tid för att bidra till en positiv utveckling i Afghanistan. Jag vill ge dem något tillbaka, säger Johannes Kotschy med eftertryck i rösten.

Musik manar ofta till känslor och eftertanke. Fältartisternas och FS 23:s pastor Jerker Schmidts kombinerade kvälls-andakt och konsert med fältartisterna berörde många på Camp Northern Lights den där kvällen. Bön och sekulära dikter blandades med finstämda låtar som "Fields of gold" och göteborgssångaren Stefan Anderssons militärhistoriskt

anstrukna sång "Svenska liljor" om 1700-talets strider vid Nya Älvsborgs fästning. En av dikterna, skriven av Moder Teresa, uttryckte ett budskap som var speciellt passande för utlandssoldater:

"Det du tillbringar med att bygga upp, kan raseras över en natt - bygg ändå".

Fältartisternas turné under FS 23 avslutades på den stora tyska campen Marmal i utkanten av Mazar-e Sharif där många svenskar och andra nordiska länder är stationerade. Det blev ett känslösamt avsked med både publik och de soldater som blivit fältartisternas eget "crew" i Afghanistan, den tunga transportgruppen Kilo Delta.

TEXT OCH FOTO: RICHARD KJAERGAARD/FS 23

FAKTA

Fältartister genom tiderna

Jill Johnsson, Titti Sjöblom, Lars-Åke Babsan Wilhelmsson, Curt-Eric Holmquist, Jan Harpo Svensson, Lasse Kronér, Olle Adolphson, Sylvia Wrethammar, Anders Glenmark, Egil Johansen, Georg Riedel.

Fältartisterna FS 23. Bakre raden från vänster: Johannes Kotschy, sång, Per Björling, bas, Fredrik Bergström, trummor, Kristoffer Appelquist, fältregissör, ståupp-komiker. Främre raden från vänster: Hansa Berg, keyboard, Beatrice Ericsson, sång, Barbro Lindqvist, gitarr, Robert Roos, ljud.

ADENVIKEN 2009. En båt med flyktingsmugglare och ett 90-tal flyktingar ombord ertappas av HMS Malmö under operation Atalanta, ME 01. Båten var på väg från Somalia till Yemen. Flyktingarna fick vatten och kaptenen ombord frågades ut innan båten fick fortsätta.

Den säkerhetspolitiska balansen har förändrats

Sedan den senaste säkerhetspolitiska analysen gjordes har situationen förändrats. Världsordningen och maktbalansen globalt har skiftat och intresset för Sveriges närområde har ökat. Ryssland blir en allt starkare militär aktör medan de västeuropeiska ländernas militära förmåga minskar. Det är några slutsatser som görs i de delar av Försvarets maktens omvärldsanalys som är offentliga.

Sveriges närområde får ökad säkerhetspolitisk betydelse framöver. Intresset för Arktis och Barentsområdet växer, dels för transporter men framförallt för naturresurserna. Dessutom ökar betydelsen av Östersjön som transportled för energi.

- Det militära hotet mot Sverige är lågt just nu, men utvecklingen i närområdet och den förändrade militära balansen innebär att det tämligen snabbt kan ändras. Ryssland har växande intressen i Östersjön och Arktis och är den mest

tongivande aktören. Just nu genomför de en modernisering av sin militära kapacitet och sina vapensystem, säger överste Ronny Modigs, chef på sektionen för långsiktig utveckling och analys.

Försämrad ekonomi

Den säkerhetspolitiska utvecklingen formas också av den ekonomiska krisen i Europa. Generellt håller de västerländska länderna på att minska sin militära förmåga medan Ryssland alltså ökar sin. Efter långa internationella insatser, behöver nu många europeiska länder dessutom återhämta sig både på materiel- och personalsidan. Problemen med ekonomi innebär också att viljan till nya omfattande internationella insatser minskar. Men samtidigt finns inget som pekar på att behovet av fredsfrämjande avtar, snarare tvärtom.

- De europeiska ländernas neddragningar på försvarsområdet innebär ökat incitament till samarbete länder emellan, bland annat inom förmågeutveckling. Med samtidigt kan det minskade ekonomiska handlingsutrymmet försvaga möjligheten att ro samarbetena iland. Det är därför för tidigt att säga om vi får några avgörande ekonomiska vinster av sådana samarbeten, säger Johan Askerlund, som jobbar på sektionen för långsiktig utveckling och analys.

Europa och Nato har länge varit beroende av tekniskt och militärt stöd från USA, men även de har ekonomiska problem och stormaktens fokus riktas nu alltmer mot Stilla havsområdet och Asien. Det medför ökat tryck på de europeiska länderna att själva ta större ansvar för kontinentens säkerhet, menar Johan Askerlund.

- När den militära förmågan i Europa går ner och vissa länder är på gränsen till bankrutta, hur påverkar det viljan det att solidariskt ställa upp och stödja andra länder vid en krissituation?

En ny världsordning

Det pågår en maktförskjutning i världen till det som kallas för multipolär världs-

ordning, där flera stora stater framförallt i Asien positionerar sig. Det skapar nya möjligheter, men också sårbarhet och osäkerheter för västvärlden.

För väst är det viktigt att de fria flödena av teknik, finans, handelsvaror och energi fungerar, annars faller vår fortsatta ekonomiska utveckling och välfärd. Bedömningen är att militära förmågor kommer att krävas för att skydda dessa flöden.

- Operation Atalanta är ett bra exempel på hur man med militära medel skyddar viktiga flöden genom att säkra transporterna till sjöss. På lång sikt kan det bli än viktigare, säger Ronny Modigs.

Omvärldsanalysen tar också upp vikten av att Försvarsmakten tittar på nya förmågor för att följa utvecklingen av nya typer av krigföring, som exempelvis obemannade farkoster och missiler. Sverige måste också kunna skydda sig mot framtida hot inom cyberområdet.

Ett annat viktigt faktum är att klimatförändringarna accelererar och konsekvenserna blir alltmer påtagliga. På sikt behövs troligen militären för att hantera miljökatastrofer, skydda naturtillgångar och i förlängningen kanske även konsekvenser av råvarubrist, vatten- och livsmedelsförsörjning.

Viktiga slutsatser

Allt detta ställer särskilda krav på Sveriges militära förmåga, speciellt som alliansfri nation, för att kunna skydda det egna territoriet, bevaka landets intressen i närområdet och skydda viktiga flöden både regionalt och globalt.

- Det är svårt att veta vilken militär kapacitet vi måste ha i framtiden, men vi måste ha handlingsfrihet att kunna möta alla dessa scenarior. För vad som än händer kommer vi bli involverade på ett eller annat sätt. Vi står inför en helt ny kontext, säger Ronny Modigs.

TEXT: JOHAN LUNDGREN/INFO S

FOTO: MARCUS ÅHLÉN/COMBAT CAMERA

Hon leder Förvarsberedningen

En analys av den säkerhetspolitiska utvecklingen som på lång sikt kan ligga till grund för ett nytt försvarsbeslut, blir den första utmaningen i hennes nya uppdrag. Försvarets forum har träffat Cecilia Widegren, moderat riksdagsledamot som utsetts till Förvarsberedningens ordförande.

Förvarsberedningen är ett forum där regeringen och representanter från varje riksdagsparti diskuterar och analyserar frågor som påverkar försvarspolitiken på lång sikt, längre än bara en mandatperiod på fyra år. Den startades för första gången i mitten av nittio-talet när Socialdemokraterna hade haft minoritetsregering ett tag och resultatet av tidigare arbete låg bland annat till grund för den omställning från värnplikt till insatsförsvar som Förvarsmakten går igenom i dag.

- Den 12 juli utsågs jag som ordförande i Förvarsberedningen. Jag fick i uppdrag att analysera skeenden i närområdet och andra regioner som kan påverka oss och konsekvenser för svensk försvars- och säkerhetspolitik, säger Cecilia Widegren.

Till sin hjälp har Cecilia representanter från samtliga riksdagspartier. Det första uppdraget ska vara klart i juni 2013. Sedan följer ytterligare analyser av försvarspolitiska frågor. Beredningens resultat blir ett viktigt underlag för det försvarsbeslut som regeringen förbereder till 2015.

- Det finns en tradition att inför nya försvarsbeslut starta upp beredningen för att mötas långsiktigt över partigrän-

serna. Vi ska vara det breda forumet för riksdagspartierna och i största möjliga mån hitta långsiktighet och enighet kring försvarspolitiska frågor.

Omvärlden påverkar

Cecilia Widegren ser redan nu några viktiga områden som hon bedömer påverkar framtidens säkerhets- och försvarspolitik. Den ekonomiska kraschen i USA, som i sin tur haft verkan på den ekonomiska utvecklingen i Europa, och den smältande isen i Arktis som öppnar upp för nya handelsleder i framtiden, är några exempel.

- Och naturligtvis den arabiska våren, denna enorma demokratisering som jag tror ingen kunde förutspå. Jag tror också att de pågående territoriella dispyterna mellan Vietnam, Japan och Kina är spänningar som kan påverka oss på sikt. Dessutom pågår försvarsreformer i många länder.

Förvarsberedningens analys ska inte bara kopplas till militära förutsättningar, utan också civila.

- Hur påverkar ett planterat virus i ett datasystem? Och vad händer om det blir bakterier i vårt dricksvatten, som vi sett till exempel i Östersund? Detta ska vi titta på.

Cecilia Widegren ser sin förankring i försvarsmaktstata Skaraborg som en god tillgång för förståelsen för försvarsfrågor.

- I mitt närområde finns både Sätenäs, Karlsborg och Skövde och jag träffar ofta försvarsmaktsanställda på stan som känner igen mig och lämnar synpunkter. Det kan handla om allt från saker som sker i omvärlden till det nya befälssystemet. Dessutom träffade jag många anhöriga när Skövde var uppsättande förband i Afghanistan.

Förutom via informella samtal med ortsbör och diverse förbandsbesök har Cecilia Widegren också hämtat intryck från besök på campen i Mazar-e Sharif i Afghanistan och på Sicilien under den pågående Libyeninsatsen.

- Jag var med på den berömda resan till Afghanistan där Håkan Juholt blev partiledare i flygplanet någonstans över Ryssland. Det viktigaste med Afghanistanresan var förstås att träffa de soldater och officerare som med liv och lust ställer sig till förfogande och genomför insatsen som vi beslutar om här i kammaren i Stockholm.

Personalförsörjning viktig fråga

Cecilia Widegren är också Förvarsutskottets vice ordförande tillika alliansgruppledare. Hon tycker att en av de viktigaste försvarspolitiska frågorna är den reform av personalförsörjningen som just nu pågår inom Förvarsmakten.

- Vi vill stärka svensk försvarsförmåga, det var därför vi beslutade om denna stora förändring. Vad är nyttan med insatsförsvar och denna flexibilitet? Där kan vi politiker bli tydligare. Officerarna

FAKTA

Följande riksdagsledamöter ingår i Förvarsberedningen, förutom Cecilia Widegren som är ordförande och Tommy Åkesson som är huvudsekreterare:

Peter Hultqvist, (S), Urban Ahlin, (S), Åsa Lindestam, (S), Hans Wallmark, (M), Sofia Arkelsten, (M), Peter Rådberg, (MP), Allan Widman, (FP), Staffan Danielsson, (C), Mikael Jansson, (SD), Torbjörn Björlund, (V), Mikael Oscarsson, (KD)

Till sin hjälp har beredningen också sju sakkunniga och experter från olika myndigheter och departement. För Förvarsmakten medverkar brigadgeneral Dennis Gyllensporre.

som hanterar den dagsaktuella verksamheten ska känna att det finns en politisk kapp som håller ihop det där uppe.

Den av regeringen föreslagna Jassaffären är också en aktuell fråga som står på agendan.

– Den 6 december fattar riksdagen beslut om det. Det innebär att vi fullföljer arvet från tidigare försvarsberedningar – redan 2007 fastslogs det att Sverige inom överskådlig tid behöver ett kvalificerat luftstridssystem.

Cecilia Widegren uttrycker sin beundran för dem som väljer att vara en del av det svenska försvaret och göra insatser både i Sverige och utomlands, men också för deras anhöriga.

– Jag upplever att man väljer att arbeta i Försvarsmakten för att man vill göra skillnad. För många innebär det att man då och då säger till sin familj: ”nu ska jag göra det här ett tag” och åker iväg. Jag har också stor respekt för de anhöriga som är kvar på hemmaplan och som får hem familjemedlemmar som på olika sätt påverkats av det de varit med om.

TEXT: LENA PARKVALL/INFOS

FOTO: JOHAN LUNDAHL/COMBAT CAMERA

FAKTA

Namn: Cecilia Widegren

Aktuell: Som Försvarsberedningens nya ordförande. Är moderat personvald riksdagsledamot för Skaraborg sedan 2002, vice ordförande i försvarskottet tillika alliansgruppledare och ordförande i Riksdagens delegation till Natos parlamentariska församling.

Bakgrund: Född östgöte och ingift västgöte. Engagerade sig redan på högstadiet i ungdomspolitik och var tidigt intresserad av frågor som rör trygghet, säkerhet och krisberedskap. Försvarsintresset väcktes tidigt då hon under ungdomsåren var frivillig flygsoldat på F 13 i Norrköping.

På fritiden: Veckopendlar från Vara till arbetet på Riksdagen i Stockholm. Hon bor på en hästgård med sin man och deras två söner, sex och åtta år gamla. Hästarna, som är hennes största intresse, har hon utanför köksfönstret.

Ett mångsidigt arbete – en mångsidig plattform

Det är mer än att bara dyka. Löjtnant Mikael Godrén är dykare men också anspråkstagen för en mängd andra uppgifter. En dag till sjöss på Första ubåtsflottiljens dykeri- och ubåtsräddningsfartyg HMS Belos kan vara mycket varierande.

HMS Belos går till sjöss för att genomföra ubåtsräddningsövningen Northern Crown. Med i besättningen finns löjtnant Mikael Godrén, en av fartygets dykare. Under den kommande veckan ska han och resten av besättningen genomföra övningar med ubåtar, undervattensfarkoster och ubåtsräddningsfarkoster.

– Det är ett varierat jobb och man får bra möjlighet till fys i land och till sjöss. Eftersom vi dykare har extra höga krav på oss är det mycket viktigt att man faktiskt tränar när man har möjlighet, säger Mikael.

Under hela förmiddagen är besättningen upptagen med att förbereda far-

tyget för den kommande övningen. Mikael har fått i uppgift att finjustera den nymonterade anslutningen till den utländska ubåtsräddningsfarkosten som precis kommit ombord. Klockan 13.32 kommer ordern ”stationer för losskastning” och Mikael beger sig till fören för att hjälpa till att ta ombord tamparna på fartyget. Med hjälp av thrustrar så flyttar sig HMS Belos från kajen och beger sig till sjöss.

Som dykare på HMS Belos får man inte bara utbildning i dykning utan också i dykmedicin, tryckkammarhantering och i att operera undervattensfarkoster. Kort efter losskastning får dykcentralen på fartyget order om att mäta

salthalten i vattnet och i samma veva kontrollera ett undervattensmål på cirka 40 meters djup. Mikael får i uppgift att styra en undervattensfarkost genom vattnet och läser samtidigt av salthalten i vattenmassan.

– Det känns lite konstigt att vara dykare en sådan här dag. Just i dag dyker jag inte men är desto mer involverad i fartygets övriga verksamhet, säger Mikael.

Mikael Godrén började i Försvarsmakten som värnpliktig på Tredje ytstridsflottiljen och valde sedan att fortsätta som yrkesofficer.

– Jag jobbade kvar efter värnplikten och kände att jag trivdes bra och ville fortsätta att jobba inom Försvarsmakten, säger Mikael. Några år senare hamnade han på Första ubåtsflottiljen och inledde sin officersbana som sonarbefäl på ubåt. Efter det har han både hunnit med att vara i San Diego med ubåten HMS Gotland och tjänstgjort som andreefficer på HMS Pelikanen. Sedan 2010 är han dykare och mönstrad på HMS Belos.

Kvällens övningar blir något försenade och inte förrän vid 18.30 kommer ubåts-

FAKTA

Försvarsmaktens dykare utbildas vid FM DNC (Försvarsmaktens dykeri- och navalmedicinska centrum). Det finns en rad olika inriktningar, allt från arbetsdykare till attackdykare. FM DNC har även till uppgift att upprätthålla och utveckla Försvarsmaktens dykerifunktion.

räddningsfarkosten SRV1 i vattnet. Mikael tillhör klargöringspersonalen som klättrar ombord på farkosten och lossar den från fartygets hydrauliska kran. Farkosten dyker ned i djupet och några timmar senare ska den upp på Belos igen. Återigen blir Mikael anspråkstagen. Även om dygnets 24 timmar börjar ta slut så är inte arbetet slut ännu för Mikael och de andra i besättningen som jobbar med dykning. Vid 23.00 drar den sista övningen igång. Belos ska öva mot en ubåt som ligger på botten med en aktiv sonar. Vid 01.00 får Mikael äntligen gå och lägga sig.

– Det funkar bra att jobba så här. När man är borta mycket så kompenseras man med ledighet och kan vara hemma mycket. Däremot kan det bli tungt för dem där hemma när man är borta längre perioder, säger Mikael.

I morgon väntar nya övningar.

TEXT & FOTO: MAGNUS LINDSTEDT/
FÖRSTA UBÅTSFLOTILJEN

ARBETSDAGEN:

06.00	Går upp	13.30	Losskastning
06.10	Springer 30 minuter	13.50	Skyddstjänst- övning
06.45	Morgonbestyr	14.30	Kör undervat- tensfarkost
07.10	Frukost	15.30	Förberedelser inför sjösättning av ubåtsräddningsfarkost
07.30	Gemensam genomgång inför dagens verksamhet		
08.00	Underhåll och klargörning för gång		

17.15	Middag
18.30	Sjösätter ubåts- räddnings- farkost
20.15	Tar upp ubåtsräddningsfarkost
23.00	Kör sonarövning mot ubåt
01.00	Sömn

Kompletterande systemövning för IO 14

I samband med införandet av insatsorganisation 2014, IO 14, driftsätts ett nytt ledningssystem i Försvarsmakten. Högkvarteret, vakthavande befäl och insatsförbanden ska ingå i ett gemensamt ledningssystem. Inom ramen för införandet av ledningssystemet genomfördes det en systemövning med delar ur IO 14 under vecka 35 och 36. Syftet var att säkerställa teknisk funktionalitet i näten, radio och krypto/signalskydd. Eftersom inte alla förband som ingår i systemlösningen kunde delta genomförs en kompletterande systemövning under vecka 45 och 46.

Då deltar insatsförband ur I 19, F 21, Livgardet, P 4, Trångregementet, P 7, F 17 och Ledningsregementet. Systemövningen genomförs till största del som en distribuerad övning över strategiska nät, FTN, med ett flertal övningsplatser. Ledningsregementet leder övningen genom Tolfte sambandsbataljonen.

Den kompletterande systemövningen kommer att genomföras med tidigare och nyttkomna förband där målsättningen är att alla förband ska uppnå en fastställd lägsta nivå för grundinstallation, systemtester och uppkoppling i det gemensamma systemet.

– Det vi vill åstadkomma är att driftsätta ett gemensamt ledningssystem för krigsförbanden i insatsorganisationen, säger Johnny Jäger, operativ övningsledare.

TEXT OCH FOTO: ELIN GÖTHE NORD/LEDR

Under systemövningen skötte Erik Linde (framför datorn) och Sebastian Almqvist från Tolfte sambandsbataljonen om en av noderna som användes i övningen.

Foto: Kim Svensson/Combat Camera

Fri entré på konserter

Konserter med Försvarsmusiken där Försvarsmakten är huvudman har numera fri entré.

– Vi hoppas att vi med detta når en bredare publik. Priset kan ha exkluderat en del av vår prioriterade målgrupp, säger överste Håkan Hedlund, chef Livgardet.

Förändringen beror på ett tydliggörande för Högkvarterets juridiska stab om att Försvarsmakten inte får ta betalt för sin verksamhet eller sina skivor. Försvarsmakten lyder inte under avgiftsförordningen, vilket aktualiserades då Livgardet

begärde en särskild belysning av frågan.

– Förbudet att ta betalt innebär inte per automatik att det blir färre konserter. Vi hoppas att det inte blir så. Däremot måste vi hela tiden se över var och när vi spelar och vem vi vänder oss till, utifrån Försvarsmaktens traditioner, rekryteringsbehov och varumärkesvärd.

Den administrativa kostnad som kan tillkomma är knuten till konsertlokalens biljettsystem. Summan ligger runt 15-20 kronor. Du hittar alla konserter på forsvarsmakten.se/fom

Nytt arbetstidsavtal från november

Den 13 februari tecknade Försvarsmakten ett arbetstidsavtal med OFR/O FM, OFR/S och SACO Försvar. Under våren genomfördes en utbildning i avtalet på ett antal platser i Sverige. Efter utbildningen kunde parterna konstatera att kompletteringar och förtydliganden i arbetstidsavtalet krävdes. Förhandlingar har pågått sedan i augusti och den 8 oktober skrev parterna på ett nytt arbetstidsavtal. Avtalet börjar att gälla från den 1 november 2012. Arbetstidsavtalet är anpassat till de arbetsdirektiv och skyddsregler som gäller inom EU. Några av nyheterna i avtalet är:

- Viss verksamhet är undantagen från arbetstidsreglering
- För viss verksamhet kan avvikelser göras från bland annat dygns- och veckovilan
- Ny konstruktion av övningsdygn med viss möjlighet att välja mellan kompensationsledig tid och ekonomisk ersättning
- Övningar och viss annan verksamhet kan genomföras under längre sammanhängande tid utan behov av särskilda undantag vid varje tillfälle
- Möjlighet till ett ökat ansvar och inflytande för arbetstagarerna vid förläggning av arbetstiden
- Reglering kring flexibel arbetstid
- Vissa ersättningar är höjda som exempelvis ersättning för beredskap (dagens jour II), jour och obekvämt arbetstid.

Vid frågor, vänd dig till HR-Direkt eller dina fackliga förtroendemän vid organisationsenheterna. Mer information publiceras kontinuerligt på email.

MARIE-LOUISE RÅISÄNEN, BITRÄDANDE FÖRHANDLINGSCHEF

Resultat från medarbetarundersökningen

Den 20 september blev resultaten från medarbetarundersökningen FM Vind klara. Över 72 procent av Försvarsmaktens medarbetare svarade på undersökningen som genomfördes under försommaren.

– Resultaten visar att vi inom många områden ligger långt fram, men också att det finns områden där vi är svagare och där vi måste jobba aktivt med att förbättra oss, säger ÖB Sverker Göranson.

ÖB betonar att de här resultaten är viktiga, särskilt med tanke på att det var länge sedan det gjordes en undersökning om hur Försvarsmaktens personal uppfattar sin situation och den verksamhet myndigheten bedriver.

De områden som medarbetarna var mest positiva till var närmaste chefs ledarskap, kvaliteten på det egna arbetet,

tillgång till information om Försvarsmakten och framförallt samarbetet och respekten för andra medarbetare. Däremot blev det svaga resultat för Försvarsmakten som arbetsgivare, utvecklingsmöjligheter och hur myndigheten leds.

– Delar av det har säkert sin förklaring i de stora förändringar Försvarsmakten genomgår just nu, men vi kommer självklart se vad vi kan göra för att förbättra oss i dessa frågor, säger Sverker Göranson.

En arbetsgrupp är nu tillsatt på central nivå för att omhänderta det koncerngemensamma resultatet och bryta ned

undersökningen i mindre bitar och analysera det utifrån olika faktorer som ålder, grad och kön för att få en bättre bild. Innan jul ska analysgruppen leverera en handlingsplan för de områden som behöver utvecklas. Tanken är att förband, skolor och centra ska delta i arbetet genom ett remissförfarande.

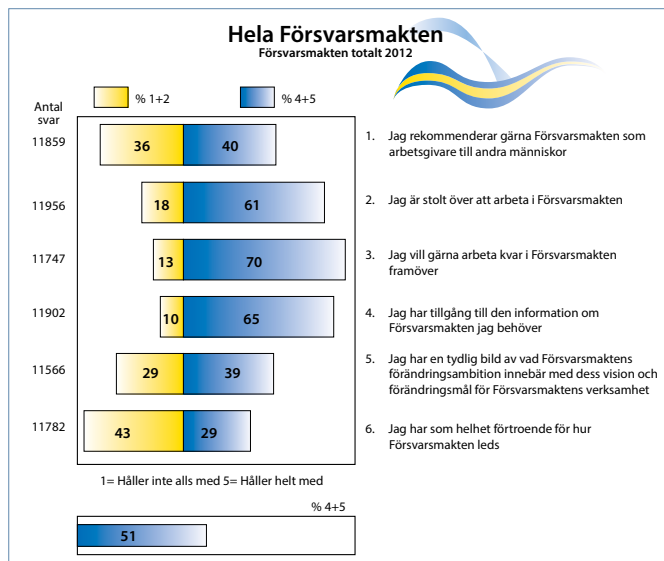
Bra ögonblicksbild

Dessutom ska varje förband gå igenom sina respektive resultat och själva jobba på förslag på förbättringsåtgärder där det behövs. Undersökningen genererade över 1 280 enhetsrapporter, mer än 970 chefsrapporter och 55 ledningsrapporter.

– Vi har nu fått en bra ögonblicksbild av vår arbetskultur. Det följande analysarbetet får utvärdera om vi lever som vi lär när det gäller vår värdegrund, säger Sverker Göranson.

TEXT: JOHAN LUNDGREN/INFO

FOTO: ZARAH JONSSON/FÖRSVARSMAKTEN

Så blir monumentet för Sveriges veteraner

En enig jury har valt vinnaren i den tävling för yrkesverksamma konstnärer som hållits under våren, där uppgiften varit att föreslå ett monument för Sveriges veteraner.

Det färdiga monumentet ska avtäckas i samband med Veteran dagen den 29 maj 2013 vid Sjöhistoriska museet på Djurgården i Stockholm. Vid en ceremoni i slutet av september fick konstnären till det vinnande förslaget, Monika Larsen Dennis, ta emot prissumman på 350 000 kronor av

juryns ordförande Anders Silwer, Försvarets insatschef.

– Jag vill skapa ett monument som kan förmedla hopp och stärka individen och jag tänker mig en plats för vila, reflektion och läkande av traumatiska upplevelser. Platsen ska påminna om den medmänsklighet som ligger till grund för varje soldats vilja att hjälpa.

Samtidigt kan detta bli ett fridfullt rum att minnas de veteraner som inte finns med oss längre, sa Monika Larsen Dennis.

Det nya veteranmonumentet är ett av flera steg i att förbättra och utveckla omhändertagandet av Sveriges veteraner, som föreslogs i Regeringens proposition 2009/10:160, "Modern personalförskörning för ett användbart försvar" som överlämnades till riksdagen i mars 2010.

Tävlingssuppgiften var att föreslå ett monument för att uppmärksamma och hedra alla Sveriges veteraner som deltagit i fredsfrämjande insatser i dag och i framtiden, och att med monumentet förmedla denna känsla. Veteranmonumentet ska omfatta både dem som tjänstgjort inom Försvarets insatschef och dem som tjänstgjort utomlands i andra statliga myndigheter, som

Den vinnande konstnären Monika Larsen Dennis med juryns ordförande Anders Silwer, Försvarets insatschef.

exempelvis Folke Bernadotte akademien, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, och inom Polisen.

60 bidrag skickades in i tävlingen som utlysts av Statens konstråd i samarbete med Försvarets insatschef och Kungliga Djurgårdens Förvaltning.

– Jag och övriga jurymedlemmar känner stor tacksamhet för det arbete som alla som har deltagit i tävlingen har lagt ned på sina förslag. Vi har varit mycket eniga och jag tycker att vi till vinnare har utsett ett förslag som är unikt i sitt slag och som kommer att hedra veteraninsatser nu och i framtiden, säger Anders Silwer.

Juryn bestod av Jonas Alberoth, tjänsteförordande generaldirektör Folke Bernadotteakademien, Bo Wrånker, ordförande Fredsbaskrarna, Gunnar Haeger, slottsfogde Kungliga Djurgårdens Förvaltning, Marianne Jonsson, projektledare Statens konstråd, Anders Jönsson, landskapsarkitekt, Maria Lantz, rektor för Konstfack och Tommy Hydfors, biträdande chef för Rikskriminalpolisen. Katarina O Cofaigh, Sveriges Arkitekter var juryns sekreterare.

TEXT OCH FOTO: LENA PARKVALL/INFOS

Det vinnande förslaget har diskuterats livligt i sociala medier. En kommentar från juryns ordförande, Anders Silwer, finns på www.blogg.forsvarsmakten.se/kommentar.

Bildmontage av det vinnande monumentet, "Restare". Copyright Signe Carlsson Roos.

Minnestavla på Karlberg för stupade från MHS Östersund

I slutet av september avtäckte skolchefen Mats Danielsson vid Militärhögskolan Karlberg en minnestavla i slottskapellet ämnad för stupade från Militärhögskolan Östersund.

– För Karlberg som traditionsbevarare för Militärhögskolan Östersund så kändes det mycket bra att göra detta, sa överste Mats Danielsson.

MHS Karlberg har av tradition sina stupade på avsedda tavlor i kapellet. Som traditionsbevarare av MHS Östersund sattes en ytterligare sådan upp.

På tavlan fanns löjtnant Gunnar Andersson som stupa-

de i Afghanistan under FS 18 tillsammans med kapten Johan Palmlov och tolken Shahab Ayouby. Ett porträtt på Gunnar Andersson stod centralt i kapellet under ceremonin.

– Tänk på dem som fått sina namn på tavlorna och de som fått medalj för sina insatser. Men glöm inte de andra som tjänstgjort och fortfarande tjänstgör i Afghanistan och deras anhöriga, avslutade

Chefen Karlberg, Mats Danielsson, talar under avtäckningen av minnestavlan för stupade från MHS Östersund.

Mats Danielsson avtäckningsceremonin.

Den sista chefen för Militärhögskolan Östersund, överste Johan Fölstad deltog i ceremonin liksom den stupade Gunnar

Anderssons dåvarande kompanichef i Afghanistan, major Mikael Wendt.

TEXT OCH FOTO: TORBJÖRN F GUSTAFSSON/MHS KARLBERG

Arbetsdomstolen godkände internationell arbetsskyldighet

Försvarmakten hade rätt att säga upp de yrkesofficerare som vägrade omreglera sin anställning till att även omfatta internationell arbetsskyldighet. Det fastställdes när arbetsdomstolen, AD, i början av oktober avslög Officersförbundets talan mot Försvarmakten.

När Försvarmakten sommaren 2010 ville att medarbetarna skulle omreglera sin anställning

till att även omfatta internationell arbetsskyldighet, var det några som nekade. Följden blev att de sades upp på grund av arbetsbrist. Officersförbundet valde då att driva frågan i arbetsdomstolen för en yrkesofficers räkning.

AD avslög officersförbundets talan mot Försvarmakten.

– AD konstaterade att det funnits saklig grund för uppsägningen av yrkesofficeren. Uppsägningen kan nu fullföljas, säger Försvarmaktens personaldirektör Per-Olof Stålesjö.

Officersförbundet har gjort en överenskommelse med Försvarmakten om att även övriga sex officerare, som genom Officersförbundet ifrågasatt uppsägningen, ska omfattas av domen.

TEXT: JOHAN LUNGGREN/INFOS

FOTO: JOHANNES TOLF/
FÖRSVARMAKTEN

NYTT I ARBETSDATORN

Mellan 17 oktober och 6 november åker deltagare från intranätprojektet ut på en rundresa för att introducera det nya intranätet emilia, den nya informationsstrukturen och det nya arbetssättet. Det blir startskottet för förbandens arbete med att förbereda införandet som är planerat till mitten av april nästa år. Tekniskt sett är i stort sett hela systemet färdigutvecklat. Det nya intranätet går nu in i en test- och driftsättningsperiod som pågår under resten av året.

Med emilia kommer det bli lättare att hitta med stöd av sökmotorer, systemet medger interaktivitet och framför allt kommer det finnas goda möjligheter att dela information och samarbeta med andra inom Försvarmakten i så kallade samarbetsytor. I den första versionen av emilia kommer många, men inte alla krav vara uppfyllda.

Även deltagare från Vidar-projektet åker runt i höst med start den 23 oktober för att introducera det nya arbetssättet och systemstödet för dokument- och ärendehantering. Vidar kommer att integreras på samma plattform som emilia under andra halvåret 2013.

Mer information finns via Nytt i arbetsdatorn på emils startside.

TEXT: KRISTINA ÅSTRAND-BOHMAN/INFOS

Till dig som är chef!

När system Prio är stängt och uppdateras – skicka då in dina ärenden till HR Direkt allt eftersom de uppstår. Blir ett formulär ligande kan det lätt leda till att en anställd får en skuld. Och om du skickar in en sjuknämälan för sent kan det påverka den anställdes sjukpenning från Försäkringskassan.

HR CENTRUM

Hård verklighet – mjuka människor

Skyddsombudets vardag

Löjtnant Christer Wandin har nedsatt hörsel. Det fick han 1986 då han arbetade som stridsvagnsplutonchef.

– Det smell högt. Jag hade hörselskydd, men bågarna på mina glasögon gjorde så att ljudet läckte in, säger Christer. Efter olyckan köpte Försvarsmakten glasögon med mjuka bågar som fungerar tillsammans med hörselskydd.

I dag, 26 år senare, arbetar Christer som huvudskyddsombud på Livgardet. Det innebär att han representerar arbetstagarerna i arbetsmiljöfrågor och arbetar för en tillfredsställande arbetsmiljö. Arbetet handlar även om att vaka över skyddet mot ohälsa och olycksfall.

– Som huvudskyddsombud vill jag kunna förebygga problem och arbetsskador innan de inträffar. Då måste jag sitta med tidigt i planering av förändringar som är av betydelse för arbetsmiljön. Det kan till exempel gälla vid nyanaffning av lokaler, tekniska anordningar eller personlig skyddsutrustning, säger Christer.

En fråga som varit aktuell det senaste året har varit införandet av den nya organisationen, "FM Org 13".

– Det är också en arbetsmiljöfråga. En omorganisation påverkar människor psykosocialt, och då måste man vara beredd på att en del blir oroliga och mår dåligt. Huvudskyddsombudets roll blir då att peppa skyddsombuden, samverka med chefer och vaka över den enskildes rättigheter och skyldigheter.

Hörselskydd till musiker

Ett exempel på förändring som Christer bidragit till var då han hjälpte personalen i Livgardets musikkårer att införskaf-

fa formgjutna hörselskydd. Detta för att musikerna skulle undvika att få hörselskador och samtidigt kunna höra vad de spelade.

– Formgjutna hörselskydd kostar visserligen mer, men det är pengar som arbetsgivaren spar på rehabiliteringskostnader när musikerna blir äldre. Arbetsgivaren har alltid det yttersta juridiska ansvaret för arbetsmiljön. Det är reglerat i arbetsmiljölagen, säger Christer.

Skyddsombud på plutonsnivå

En viktig del i arbetet som huvudskyddsombud är att ge ett bra stöd till lokala skyddsombud på plutoner och kompanier. Det kan handla om att svara på frågor, säkerställa att de får rätt utbildning eller att vara ett stöd när det känns tungt.

– I dag finns det skyddsombud ända ned på plutonsnivå där soldater är ombud. Det är jättebra eftersom det gör att arbetsmiljöarbetet når ända ut i Försvarsmaktens fingerspetsar, säger Christer.

Löjtnant Andreas Johansson är en av flera som gått utbildningen för skyddsombud.

– Tidigare visste jag inte vad ombuden hade för mandat. Men nu har jag förstått att man kan förbättra mycket

inom arbetsmiljön. Man kan till och med stänga en farlig verksamhet om arbetsgivaren inte vidtar åtgärder, säger Andreas Johansson.

Stort ansvar för unga chefer

Att vara chef innebär ett extra ansvar för arbetsmiljön. Christer understryker att det gäller chefer på alla nivåer, oavsett om man är utbildad eller inte.

En olyckligt konstruerad port har lett till att vatten läcker in i fastigheten. Christer tittar på läckan tillsammans med skyddsombudet Andreas Johansson och konstaterar att det måste åtgärdas eftersom det föreligger halkrisk och eftersom elektriska apparater används i lokalen.

- I marinen måste man ha gått en marin arbetsmiljöutbildning för att få arbeta som fartygschef, men det är unikt för marinen. Våra unga plutonchefer borde också få en utbildning eller certifiering så att de förstår sitt ansvar. Vi har fortfarande mycket att lära, säger han.

TEXT OCH FOTO: BJÖRN WESTERDAHL/
LIVGARDET

FAKTA SKYDDSOMBUD

I Försvarmakten finns det cirka 600 skyddsombud och 63 huvudskyddsombud. Försvarmakten har även ett centralt huvudskyddsombud som är utsett av de fyra fackliga huvudorganisationerna. Skyddsombuden har bland annat rätt att delta i upprättandet av handlingsplaner, ta del av nödvändiga handlingar och begära arbetsmiljöåtgärder och arbetsmiljöundersökningar. Arbetet styrs av arbetsmiljölagen, arbetsmiljöförordningen och arbetsmiljöverkets föreskrifter. 2012 är det 100 år sedan arbetstagarerna fick lagstadgad rätt att utse skyddsombud. Den 24 oktober arrangerar LO, TCO och Saco för första gången Skyddsombudens dag som ska firas varje år under EU:s arbetsmiljövvecka i oktober. Flera förband uppmärksammar dagen genom olika aktiviteter.

Posttidning B

FÖRSVARSMAKTEN

FÖRSVARETS FORUM
SE-107 85 STOCKHOLM

SPECIALFÖRBANDEN REKRYTERAR

Specialförbanden rekryterar nya operatörer, och både civila och militära medarbetare för befattningar inom supportfunktioner samt till ledning och stab.

Sista ansökningsdag 15 januari 2013
Mer information på www.forsvarsmakten.se/sf